



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA Nr. 178
din 02.03.2016

Dosar nr: 139/2016

Petiția nr: 1084/24.02.2016

Petent:

Reclamat: Redacția HotNews (www.hotnews.ro),

Obiect: afirmații ce aduc atingere demnității categoriei persoanelor vârstnice

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.1.

I. 2. Denumire și domiciliu reclamatului

2.1. Redacția HotNews (www.hotnews.ro), cu sediul în București, Calea Victoriei nr.21-23, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea vizează articolul „Multumim, Antena 3!”. În cadrul acestui articol, jurnalistul a făcut o serie de afirmații discriminatorii pe bază de vârstă la adresa publicului și telespectatorilor Antena 3: “entuziastul public de vârstă a treia”, “fețele amărăților din Pța Constituției”, “publicului vostru, demn de milă și compasiune”, “protestului cu rugăciune colectivă”, “scoateți cumva reclame la Urinal”, “nu prea poți începe revoluții eliberatoare când publicul tau merge cam des la toaletă”.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare în data de 29.02.2016.

3.2. La termen s-a prezent reclamatul, petentul fiind absent.

3.3. În cadrul ședinței de audieri, unul dintre membrii Colegiului director, prezenți la ședință, a invocat excepția lipsei calității procesuale active.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

4.1.1. Sesizarea vizează articolul „**Mulumim, Antena 3!**”. În cadrul acestui articol, jurnalistula făcut o serie de afirmații discriminatorii pe bază de vârstă la adresa publicului și telespectatorilor Antena 3: “entuziastul public de vârsta a treia”, “fețele amărăților din Pța Constituției”, “publicului vostru, demn de milă și compasiune”, “protestului cu rugăciune colectivă”, “scoateți cumva reclame la Urinal”, “ nu prea poți începe revoluții eliberatoare când publicul tau merge cam des la toaletă”.

4.1.2. Aceste afirmații reprezintă un tratament injust și chiar degradant la carea supus un grup de persoane, telespectatori ai Antenei 3, pentru singurul motiv că au o anumită vârstă. Astfel, au fost folosite cuvinte ca “amărât”, public “demn de milă”, expresii jignitoare „publicul tău merge cam des la toaletă”. Formulările și expresiile folosite creează diferențe de tratament și generează idei discriminatorii cu privire la drepturile acestor persoane de a se întruni și de a-și exprima liber convingerile și părerile.

4.1.3. În consecință, față de cele arătate mai sus, petentul consideră că aprecierile jignitoare și discriminatorii la adresa susținătorilor și telespectatorilor Antenei 3 sunt în măsură să le producă prejudicii grave și să atingă demnitatea lor.

Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamatul....., prezent la ședința de audiere, susține că articolul în cauză, mai bine zis. pamfletul în cauză, nu conține afirmații discriminatorii, ci compasiune față de oamenii din stradă. Astfel, reclamatul arată că afirmația redată în plângere “**publicului vostru, demn de milă și compasiune**” este scoasă din context. Conținutul întreg este “N-a ras nimeni de publicul vostru, demn de milă și compasiune”. În fapt, toate afirmațiile sunt scoase din context, iar în acest sens, reclamatul depune la dosar întreg articolul.

4.2.2. Reclamatul susține că pamfletul este adresat jurnaliștilor Antenei 3, nu publicului ori telespectatorilor. Întreg textul se adresează gazetarilor din Piața Constituției.

4.2.3. Având în vedere cele de mai sus, reclamatul susține că pamfletul nu depășește limita libertății de exprimare.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Pe cale de excepție, prin raportare la prevederile art.7 alin. 1 din Ordinul C.N.C.D. nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, potrivit cărora, o persoană poate fi calificată ca având **calitate procesuală activă în fața C.N.C.D.** numai dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

* Existența unui interes legitim în combaterea discriminării;

* Existența calității de reprezentant al unei persoane, grup de persoane sau comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare, **Colegiul director respinge excepția lipsei calității procesuale active.**

Astfel, Colegiul director reține faptul că **jurnalistul/televiziunea** își exercită profesia în scopul servirii interesului public.

5.2. În fapt, Colegiul director reține articol de presă, respectiv afirmații ce pot aduce atingere demnității persoanelor vârstnice.

5.3. În drept, Colegiul trebuie să analizeze afirmațiile reclamatului din perspectiva echilibrului dintre principiul libertății de exprimare și dreptul la respectarea demnității umane și a nediscriminării (art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

5.4. Astfel, potrivit art. 15 al O.G. nr. 137/2000R și actualizată: *„constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, **orice comportament manifestat în public**, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, infectare HIV, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia”.*

5.5. În raport cu protecția demnității umane și dreptul la nediscriminare, art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 dispune că *„Prevederile prezentei ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.*

Libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

5.6. Totuși, libertatea de exprimare nu este un drept absolut, limitele sale fiind stabilite în art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum urmează: *“orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare”,* precizându-se în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: *“exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”*

5.7. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie previzibilă și accesibilă), **să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.8. Pe de altă parte, în contextul **dreptului de a nu fi supus discriminării** și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil care ar fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei.

5.9. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, **tratamentul a fost calificat ca fiind "degradant"** dacă a **cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi** (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI).

5.10. Raportat la speță, Colegiul director reține pamfletul publicat în editorialul HotNews, în data de 19 februarie 2016 :***Uite, Gadea, ce-ai facut din noi. Am ajuns sa-ti multumim, cu lacrimi in ochi. Ne-am cutremurat de ras vineri dupa amiza dupa cateva zile cu atmosfera de mort. S-au zguduit peretii redactiei de la trei la sase. Spirala cu pensionarii a fost de vis, cand s-a trantit Dana Grecu in genunchi am ramas cu totii fara aer. Oamenii care faceau live-text nu mai nimereau tastele.***

Colegii mei va roaga politicios dar ferm sa protestati mai des, sa va intalniti de mai multe ori pe an cu entuziastul public de varsta a treia nu doar la evacuari, suspendari, la intrarea unuia dintre voi in puscarie sau alte evenimente dramatice din viata voastra.

Desi, cand priveam fetele amaratilor din piata Constitutiei, ne cam piera rasul tuturor. Va bateti joc de amaratii aia in ultimul hal cu mascarada voastra. Ati murdarit, terfelit si confiscat teme si simboluri mari: libertate, mortii revolutiei, demnitate etc. Ati scos sarmanii aia in strada sperand ca veti pune statul in genunchi cu totul, ca veti salva astfel o avere de zeci de milioane de euro furata inclusiv de la ei, de la nefericitii prostiti pe fata ca statul vrea sa va inchida. Statul se tot chinuie de un an si jumătate sa recupereze milioanele furate.

Asta ar fi partea trista a povestii. N-a ras nimeni de publicul vostru, demn de mila si compasiune. Dar am cedat, recunosc, in fata unui irezistibil comic de situatie. Cum sa le cantati bietilor pensionari "sus in aer", astia nu prea au cum sa se zbunguiasca, abia ies din iarna intepeniti de frig si foame.

Ca orice tragi-comedie, ati vazut si voi, s-a incheiat cu happy-end. Cum ati incheiat balciul de vineri seara, ANAF a si anuntat ca scoate la licitatie cladirile. Au lesinat de frica institutiile statului, va dati seama. Ne-a placut mult, cum spuneam, ineditul protestului cu rugaciune colectiva pentru eliberarea de catusa. Am notat in calendar ziua de 19 februarie, cand enoriasii Antenei 3 s-au inchinat la moastele sfantului Voiculescu Puscariasul care putrezeste la Rahova.

Lui Mircea Badea cel razboinic: a iesit macel, intr-adevar, ne-a inghetat tuturor sangele in vine cand am vazut de ce sunteti in stare. Totusi, ceva, parca, nu se leaga. Data

viitoare cand va mai laudati cu publicul vostru tanar si vioi, gata sa mature puterea abuziva din temelii, macar scoateti cumva reclamele la "Urinal". Nu prea poti incepe revolutii eliberatoare cand publicul tau merge cam des la toaleta.

5.11. Colegiul director reține faptul că autorul articolului face precizarea clară, conform căreia materialul este un pamflet. Astfel, Colegiul director reține afirmații expuse mai virulent la adresa jurnaliștilor,..... “**...., ce-ai facut din noi. Lui ...cel razboinic: a iesit macel...**”.

Întreg articolul are legătură directă cu jurnaliștii în cauză, aspectele legate de vârsta cetățenilor prezenți în Piața Constituției și expuse de autorul materialului, nu au legătură directă cu susținerile petentului. Autorul nu a încercat să denigreze o categorie de oameni, respectiv persoane în vârstă, ci a redat imaginile din stradă, în mod satiric.

5.12. Afirmațiile legate de persoanele vârstnice nu au conotație discriminatorie și nu incită la intoleranță și ură. Astfel, Colegiul director reține că afirmația “**Asta ar fi partea tristă a poveștii. N-a ras nimeni de publicul vostru, demn de milă și compasiune**”, nu încalcă demnitatea persoanelor vârstnice. Expresia “milă și compasiune” nu are rol peiorativ, ci doar redă imaginile din stradă.

5.1.3. Aceste fapte sesizate nu conduc la concluzia existenței unui comportament care a avut ca scop sau vizează crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare la adresa întregii comunități de cetățeni români vârstnici.

Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director, cu **unanimitate de voturi**, decide că faptele sesizate **nu** întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, și se încadrează în limitele libertății de exprimare.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, declarațiile se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normativ.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților:

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării 11.03.2016

Motivele de fapt și de drept redactate de Asztalos Csaba Ferenc și
Angelica Paraschiv Gergely

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP